

Upphävande av livsmedelspolicy

31

2026KS34

Sammanträdesdatum
2026-04-15

§ 94

Dnr 2026KS34

Upphävande av livsmedelspolicy

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige upphäver *Livsmedelspolicy* för Härryda kommun.

Reservation

Marie Strid (MP), Patrik Linde (S), Ulla-Karin Johansson (S) och Thomas Gustafsson (S) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Livsmedelspolicy för Härryda kommun antogs av kommunfullmäktige 13 november 2017 §188, främst med syfte att styra mot att enbart köpa in livsmedel som produceras och hanteras på ett sätt som lever upp till svenska lagar.

Efter en översyn av policyn konstaterar förvaltningen att intentionen i policyn nu i stora delar efterlevs genom styrning i lagstiftning och i gällande grunduppdrag för måltidsservice. Dessa båda styrmedel är tillräckliga för att upprätthålla god kvalitet i måltidsservices verksamhet, vilket innebär att policyn i praktiken har förlorat sin styrande funktion. Förvaltningen föreslår därför att Livsmedelspolicyn upphävs. Det bidrar till ökad tydlighet och minskad administration vad gäller styrdokument i Härryda kommun.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 12 mars 2026
- Livsmedelspolicy för Härryda kommun, antagen av kommunfullmäktige 13 november 2017 §188
- Utdrag från kommunfullmäktige 14 november 2016 §148, uppdrag om livsmedelspolicy
- Utdrag ur Verksamhetsplan 2026 – 2028, måltidsservices grunduppdrag

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av Peter Arvidsson (-) och Johannes Backlund (SD) att kommunstyrelsen, i enlighet med förvaltningens förslag, föreslår att kommunfullmäktige upphäver *Livsmedelspolicy* för Härryda kommun.

Signatur justerande		Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2026-04-15

Marie Strid (MP) föreslår med instämmande av Patrik Linde (S) att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ger förvaltningen i uppdrag att uppdatera Livsmedelspolicyn. Detta med utgångspunkt i att öka kravställan genom nya mål och krav på måluppfyllelse när det gäller både hälsa, miljö och ekologiska faktorer.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer ställa Per Vorbergs förslag mot Marie Strids förslag.

Kommunstyrelsen godkänner redovisad beslutsgång.

Per Vorbergs och Marie Strids förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag.

Omröstning begärs. Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Per Vorbergs förslag

Nej-röst för att bifalla Marie Strids förslag

Med 8 ja-röster och 5 nej-röster bifaller kommunstyrelsen Per Vorbergs förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 1.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Datum
2026-03-12

Diarienummer
2026KS34 003

Upphävande av livsmedelspolicy för Härryda kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige upphäver *Livsmedelspolicy för Härryda kommun*.

Sammanfattning av ärendet

Livsmedelspolicy för Härryda kommun antogs av kommunfullmäktige 13 november 2017 §188, främst med syfte att styra mot att enbart köpa in livsmedel som produceras och hanteras på ett sätt som lever upp till svenska lagar.

Efter en översyn av policyn konstaterar förvaltningen att intentionen i policyn nu i stora delar efterlevs genom styrning i lagstiftning och i gällande grunduppdrag för måltidsservice. Dessa båda styrmedel är tillräckliga för att upprätthålla god kvalitet i måltidsservices verksamhet, vilket innebär att policyn i praktiken har förlorat sin styrande funktion. Förvaltningen föreslår därför att Livsmedelspolicyn upphävs. Det bidrar till ökad tydlighet och minskad administrationen vad gäller styrdokument i Härryda kommun.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 12 mars 2026
- Livsmedelspolicy för Härryda kommun, antagen av kommunfullmäktige 13 november 2017 §188
- Utdrag från kommunfullmäktige 14 november 2016 §148, uppdrag om livsmedelspolicy
- Utdrag ur Verksamhetsplan 2026 – 2028, måltidsservices grunduppdrag

Ärendet

Kommunfullmäktige uppdrog 14 november 2016 § 148 åt kommunstyrelsen att ta fram en livsmedelspolicy. Uppdraget hade fokus på att kommunen enbart ska köpa livsmedel som produceras och hanteras på ett sätt som lever

upp till svenska lagar. *Livsmedelspolicy för Härryda kommun* antogs av kommunfullmäktige 13 november 2017 §188.

Enligt *Riktlinjer för styrdokument* antagna av kommunfullmäktige 22 maj 2025 § 108 ska en policy beskriva ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning. Livsmedelspolicyn beskriver – utöver inköp av livsmedel som uppfyller svenska lagkrav – även kommunens värdegrund och förhållningssätt kring att främja hälsosamma matvanor, trivsamhet för matgästen samt minskad miljöpåverkan i måltidsservices verksamhet.

I samband med revidering av livsmedelspolicyn konstaterar förvaltningen att intentionen i policyn i stora delar efterlevs genom styrning i lagstiftning och i gällande grunduppdrag för måltidsservice. Dessa båda styrmedel är tillräckliga för att upprätthålla god kvalitet i måltidsservices verksamhet, vilket innebär att policyn i praktiken har förlorat sin styrande funktion.

Grunduppdrag

Genom grunduppdraget för måltidsservice, beskrivet i Verksamhetsplan 2026 – 2028, styrs verksamheten mot kostnadsmedvetenhet, inköp av svenskproducerade livsmedel, matlagning från grunden och anpassning efter varje åldersgrupps närings- och energibehov. Måltidsservice ska arbeta utifrån Livsmedelsverkets rekommendationer för näringsrik mat, säkerställa goda matvanor, minska miljöpåverkan och matsvinnet. I grunduppdraget lyfts också gott bemötande och god service.

Lagstiftning

Måltidsservices verksamhet omfattas bland annat av skollagen, livsmedelslagen och miljöbalken. Skollagen ställer krav på att måltider i grundskolan ska vara näringsriktiga. Livsmedelslagen reglerar livsmedelshygien, korrekt hantering och livsmedelssäkerhet – det vill säga att maten är fri från skadliga ämnen, att allergener hanteras korrekt och att förvaringen sker på ett sätt som förhindrar att maten blir farlig att äta. Miljöbalken ställer krav på att förebygga uppkomsten av avfall – däribland matsvinn – i verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut inte medför ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att livsmedelspolicyn bör upphävas eftersom den inte längre har en styrande funktion, och att ett upphävande inte påverkar kvaliteten i måltidsverksamheten negativt.

Sammantaget ger grunduppdraget och lagstiftningen en god och ändamålsenlig styrning av måltidsservices verksamhet, utan ett separat policydokument. Förvaltningen föreslår därför att Livsmedelspolicyn upphävs. Det bidrar till ökad tydlighet och minskad administrationen vad gäller styrdokument i Härryda kommun.

Per-Arne Larsson
Sektorschef

Angelique Kotala
Måltidschef

Livsmedelspolicy för Härryda kommun

Livsmedelspolicyn i Härryda kommun avser alla måltider som tillagas i kommunens verksamheter.

Arbetet med måltider ska genomsyras av ett tydligt kvalitets-, miljö- och servicetänkande hela vägen från upphandling av livsmedel till servering. Livsmedelshanteringen, i produktion och servering, ska präglas av minskat matsvinn. Måltiderna i Härryda kommun ska bygga på Livsmedelsverkets rekommendationer och anpassas för de matgäster som finns i de olika verksamheterna. Måltiden ska vara en positiv upplevelse för matgästerna.

Syfte

Livsmedelspolicyn ska säkerställa att förutsättningar skapas för goda matvanor, säkra livsmedel och en god måltidsmiljö med målet att uppnå en bättre folkhälsa i Härryda kommun.

Upphandling och inköp

Upphandling av livsmedel ska beakta aktuell lagstiftning, nationella mål och politiska beslut tagna i Härryda kommun. I berörda delar ska svenska lagstadgade krav avseende jordbruk och djurproduktion beaktas och svenskproducerade livsmedel ska, där så är möjligt, köpas in. De livsmedel som upphandlas ska anpassas efter Livsmedelsverkets rekommendationer.

Måltidsservice ska köpa produkter som passar in på S.M.A.R.T- modellen

Större andel vegetabilier

Mindre andel tomma kalorier

Andelen ekologiskt ökar

Rätt kött och rätt grönsaker vid rätt årstid

Transportsnålt

Produktion

Maten som produceras ska följa aktuella krav på säker livsmedelshantering. Ett kontinuerligt arbete ska pågå för att minska belastningen på miljön genom att minska matsvinnet och aktivt välja livsmedel som är bättre för miljön.

Maten som produceras ska vara näringsriktig och tilltalande både i utseende och smak. Matsedeln ska vara varierad och säsonganpassad samt anpassad till respektive målgrupps behov. Måltiden ska också främja hälsosamma matvanor.

Så långt det är möjligt ska maten lagas på plats och från grunden.

Personalen i respektive kök ska ha rätt kompetens. Där så är möjligt ska två lunchrätter serveras varje dag. Flera olika grönsaker ska serveras varje dag.

Policy

beskriver övergripande mål och
grundprinciper för handlande.

Servering

Maten ska vara trevligt presenterad och det ska vara rent och fräscht i serveringen. Måltiden ska ge matgästen tillfälle för social gemenskap och främja goda samtal. En lugn och trivsamt måltidsmiljö eftersträvas.

Uppföljning och ansvarsfördelning

Måltidsservice är ansvarig för all kostverksamhet med undantag av den del som sker integrerad med arbetet i verksamheten. Där ansvarar respektive verksamhet. Funktionschefen för måltidsservice ska årligen följa upp livsmedelspolicyn. Uppföljningen ska vara en del av kvalitetsarbetet och ingå i den årliga verksamhetsberättelsen.

Antagen av kommunfullmäktige 2017-11-13, § 188

Kf § 148

Dnr 2015KS658 042

BUDGET/PLAN 2017-2021 MED TILLHÖRANDE STYRDOKUMENT

Härryda kommun har ett fastställt arbetssätt för långtidsplanering. Förslag till budget/plan från partierna behandlas som ett förslag "paket". Det innebär att partiernas förslag ska innehålla nedanstående delar som är en del i långtidsplaneringen.

Bostadsförsörjningsprogram 2017-2021

Bostadsförsörjningsprogrammet är en del av kommunens långsiktiga arbete med planförsörjning och investeringsbudget. På kort sikt utgör programmet underlag för detaljplaneläggning, projektering och för upprättande av befolkningsprognosen.

Mål för god ekonomisk hushållning

I kommunallagen anges att det för ekonomin ska anges de finansiella mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För verksamheten ska också anges mål och riktlinjer/verksamhetsmål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Driftbudget, inklusive verksamhetsplan och verksamhetsmål för år 2017-2019 samt investeringsbudget 2017-2021

Varje år ska en budget upprättas för nästa kalenderår samt en plan för de kommande tre åren för driftbudget och fem åren för investeringsbudget. Budgetåret utgör första året i planen.

Exploateringsbudget 2017-2021

Varje år upprättas en exploateringsbudget som redovisar de exploateringsprojekt som är aktuella för planperioden.

Lokalresursplan 2017-2021

En del i långtidsplaneringen är upprättandet av en samlad lokalresursplan (LRP) för den kommunala verksamheten.

Utdebitering 2017

Kommunfullmäktige ska varje år fastställa utdebiteringen för kommande år.

Signatur justerande

v.l., v.c.l.

Utdragsbestyrkande

28/71

J:---oe.-7'G ,-,<---<--
,G,<:'0 .../0

Uppdrag 11:

Livsmedelspolicy

Kraven på livsmedelsproduktion i Sverige är högre än i de flesta andra länder. De lagar och regler som finns har tillkommit för att säkra en bra livsmedelskvalitet med god djurhållning och en hållbar utveckling för vår miljö. De nationella regleringarna är mycket positiva men vi efterfrågar en höjd ambitionsnivå även på kommunal nivå.

Det gäller att tänka och agera långsiktigt både ur ett ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. Våra ängsmarker med en enorm biologisk mångfald blir bara färre och färre, något som aktivt behöver motverkas. Vid inköp av mer lokalproducerade livsmedel ges möjligheter till ett fortsatt brukande av våra marker samtidigt som fler jobb skapas i många led, någonting som är en viktig resurs för bygdens fortsatta utveckling.

För att kunna arbeta vidare med upphandlingen och i synnerhet upphandlingen av lokalproducerade livsmedel är det viktigt att tydliga riktlinjer finns och efterföljs. Därför vill majoriteten att det tas fram en livsmedelpolicy.

Lippslag

Förvaltningen ska redovisa hur mycket av den mat/varor som vi upphandlar uppfyller/motsvarar svenska djurskydds-och miljökrav.

Ta fram skillnader i kostnad om vi inför att all mat/varor ska följa svensk lagstiftning.

Ta fram en livsmedelspolicy som syftar till att kommunen enbart skall köpa livsmedels som produceras och hanteras på ett sätt som lever upp till svenska lagar.

Upprättad 2025-11-14
Dnr: 2025KS29

	U Utla PP 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Antal hanterade/genomförda RRN\$Särenden	87	100	100	100	100
Andel verksamhetssystem som omfattas av systemförvaltningssystemdelen	116	120	120	120	120

Antal datorer som IT-funktionen ansvarar för inkluderar från 2025 även datorer som används av pedagoger inom grundskolan och gymnasium (Förskolan är inkluderad sedan tidigare)

Antal switchar i nätverket minskar från 2025 efter en behovsanpassning som gjorts i samband med ny arkitektur

9W5 Måltidsservice

9.5W1 Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Måltidsservice ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet tillgodose verksamheternas efterfrågan på måltider. Funktionen ska laga maten från grunden och sträva efter att göra det med svenskproducerade livsmedel så nära matgästen som möjligt. Måltidsservice ska arbeta aktivt för att minska miljöpåverkan och matsvinnet på förskolor, skolor och äldreboenden. Maten som serveras till barn, elever och äldre ska säkerställa goda matvanor och anpassas efter varje åldersgrupps närings- och energibehov. Funktionen personal ska med gott bemötande ge kunderna god service.

Funktionen omfattas av Livsmedelslagen, lagen om offentlig upphandling samt regler och anvisningar från miljö- och bygglovsnämnden. Dessutom arbetar måltidsservice utifrån Livsmedelsverkets rekommendationer för näringsrik mat.

9.5W1W1 Kvalitetsindikatorer

	U Utla PP 2021	U Utla PP 2022	U Utla PP 2023	U Utla PP 2024
Matsvinn, kg/person/år	15	13	10	6
Andel livsmedel som främjar biologisk mångfald, %	29	29	32	31
Andel tillagningskök, %	80	82	83	86
Andel svenskproducerat kött, %	95	95	95	95
Nöjd kundindex		88		77
% personallindex		90		89

9.5W1W2 Informationsstatistik

	U Utla PP 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Råvarukostnad per matgäst och år	2 565	2 446	2 970	3 010	3 030
Antal matgäster	11 429	11 255	9 390	9 270	9 250